Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237. Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII Ч. 70. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го КВІТНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 13, 1954. No. 70. VOL. LXII.

ПРОПОНУЮТЬ ПРОДОВЖИТИ НА РІК ДОПОМОГУ ФАРМЕРАМ

Вашингтон. — Республіканські сенатори вважають, що президент Айзенгавер погодиться на те, щоб ще на один рік залишити дотеперішню підтримку цін на фармерські продукти. Сенатор Мілтон Р. Янґ заявив, що треба б залишити 90 відсотковий паритет принаймні ще на один рік, бо цього року панує довга посуха в південно-західніх стейтах, яка вже понищила пшеницю, а також тому, що непевна закордонна ситуація. Деякі сенатори думають пропонувати продовження 90 відсоткового паритету на два роки, але є слаба надія, щоб президент Айзенгавер погодився на дворічне залишення теперішньої допомоги фармерам для підтримки цін на їхні продукти. Демократи взагалі є проти „плавкої" підтримки цін на фармерські продукти, які запропонував секретар рільництва Езра Тефт Бенсон. Тепер до них прилучаються і деякі республіканці, і тому є можливість, що цього року не буде змінена допомога фармерам до 75 відсотків паритету. Сподіються, що не буде поправок у внесеному законопроєкті. Між ними має бути і внесок на те, щоб родини з низьким прибутком могли по дешевій ціні набувати надвишку харчів, яка є в урядових складах. Також має бути внесок на те, щоб власники овець могли діставати допомогу до своїх рук, а не через федеральні позички. Також Палата Репрезентантів починає цього тижня наради про фармерську програму. Обидві палати Конгресу не будуть працювати в Великодну П'ятницю, а Сенат також в Великий Четвер, бо велика частина сенаторів буде тоді присутня на стадіоні, де будуть грати бейзбол проти нюйоркської дружини „Єнків".

Рутер проти „мільйонерів" в уряді Айзенгавера

Шікаго, Ілл. — Голова Конгресу Індустріяльних Робітників Волтер Рутер, промовляючи до 2,500 делегатів Об'єднаних Автових Робітників, заявив, що в кабінеті президента Айзенгавера створився „Клюб мільйонерів", який приймає шкідливі для країни господарські рішення. В США є 5 мільйонів безробітних, хоч урядове число їх становить тільки 3,725,000. Мільйонери в кабінеті президента є секретар скарбу Джордж М. Гомфрі та секретар оборони Чарлз Е. Вилсон. „Вони вирішують всякі справи, і вирішують несправедливо, шкідливо президентові та всій країні", — заявив Рутер. Покищо не зрівноважена продукція з купівельною спроможністю населення, доти не може бути справжнього добробуту. Фактичне число безробітних більше від урядового числа тому, що багато робітників працює тільки два, три або чотири дні на тиждень. Оптимізм урядових кіл в господарських справах подібний до того оптимізму, який мав уряд президента Гувера в 1929 році, коли почалася господарська депресія. Податкова програма президента Айзенгавера допоможе багатим, а не бідному населенню, а президент виголошує оптимістичні заяви, бо його так інформують панове Гомфрі та інші члени кабінету — заявив Рутер.

Труман заклакає, щоб у школах вчили про обов'язки урядовців

Канзас Сіти, Мо. — 12 квітня минуло 9 років, як бувший віце-президент Геррі С. Труман після смерти президента Д. Ф. Рузвелта став президентом ЗДА. З цього приводу відвідали його журналісти, яким він заявив, що американські середні й вищі школи повинні вчити своїх студентів про те, які обов'язки й завдання стоять перед майбутніми федеральними урядовцями. Труман казав, що багато молодих людей займають державні посади тільки тому, що шукають праці. „Але це вже тепер не вистачає", твердив бувший президент. Він гостро виступив проти тих, які твердять, що урядові становища „ломлять" людські характери. „Я сам переконався, коли я почав свою працю як повітовий суддя, що це не правда".

Число рекрутів збільшиться в найближчому році

Річмонд, Ва. — Директор Поборової Служби, генерал Луїс Б. Герші заявив, що хоч війна в Кореї скінчилася і хоч винайдено водневу бомбу, число покликуваних до військової служби в найближчому році не зменшиться. Він взагалі сумнівається, щоб „надмеханізація" війни могла зменшити число вояків. В найближчому 1955 році — каже генерал Герші — число покликуваних до військової служби рекрутів збільшиться на 8—10 тисяч місячно. — Одночасно повідомляють, що рекрути матимуть новий однострій, не оливковий, а сірo зеленої барви. Блюзи матимуть один ряд ґудзиків, але піхота почне їх носити аж восени 1955 року.

В АМЕРИЦІ

● Генеральний прокуратор Герберт Бравнел у своєму звіті президентові Айзенгаверові заявив, що урядові пляни роздачі замовлень малим підприємствам, не вдалися, бо військові команди нерадо замовляють у малих фірмах. Закон 1950 року наказував підтримувати малі фірми нарівні з великими корпораціями.

● Внаслідок посухи, яка триває в західніх стейтах сім тижнів, значно зросли закупи пшениці. Фахівці повідомляють, що на 11,000,000 акрів засіяної пшениці 5,000,000 акрів треба вважати за втрачені. Ціни на пшеницю підносяться. На основі порозуміння з американським урядом, Еспанія в рямках військової допомоги, має дістати 10,000,000 бушлів пшениці, і кукіці не знають, чи уряд виплатить старі, чи нову пшеницю.

● Засуджений на досмертне ув'язнення 60-літній Теодоре Гемерлайн відсидів в тюрмі 24 роки, і тепер випущено на волю. Виявилося, що він був невинно засуджений. Вийшовши з в'язниці, Гемерлайн сказав: „Я не маю грошей, не маю куди піти, але я щасливий і маю найкращі надії".

● 8-го травня бувш. президент Труман буде присутній на обіді в готелі „Вальдорф-Асторія", який влаштовують з приводу 70-річчя. Прибуток з цього обіду (ціна вступу 100 дол.) призначений на спорудження будинку, в якому міститиметься бібліотека імени Трумана і його архів.

● Брат президента Айзенгавера, д-р Мілтон Айзенгавер заявив, що ЗДА повинні скріпити свої господарські зв'язки з країнами Південної Америки, щоб зробити з них твердиню для боротьби проти комунізму. Минулого року він їздив по країнах Південної Америки і ствердив, що вони мають велике значення для поборювання комуністичної агресії.

УНРАДА НЕ БАЧИТЬ МОЖЛИВОСТЕЙ СПІВПРАЦІ ІЗ ПРОПОНОВАНИМ АМЕРИКАНСЬКИМ КОМІТЕТОМ „ДІЛОВИМ СОЮЗОМ"

ВИКОННИЙ ОРГАН УНРАДИ ОДОБРЮЄ УКРАЇНСЬКУ УЧАСТЬ В „РАДІО ВИЗВОЛЕННЯ" ТА В „ІНСТИТУТІ ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРИ Й ІСТОРІЇ СССР". ПІДТРИМУЄ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ, ЯК ТАКИЙ, ТА БАЖАЄ СПІВПРАЦІ З НИМ

Мюнхен, Німеччина. — Дня 5 квітня ц. р. увечорі відбулася тут пресова конференція для представників українських часописів, скликана Керівником Ресорту Преси та Інформації Виконавчого Органу Української Національної Ради, ред. М. Воскобійником. На пресконференції Керівник Ресорту Закордонних Справ ВО УНРади ред. Микола Лівицький склав заяву такого змісту:

„З приводу поданих 3 квітня ц. р. пополудні до загального відома Американським Комітетом Визволення від Большевизму його листів до пп. Е. Гегечкорі та С. Мельгунова й проєкту „Догоди про Діловий Союз", Ресорт Закордонних Справ ВО УНРади вважає за потрібне подати до відома української громадянства наступне:

1. Із згаданих листів та проєкту „Догоди" випливає, що Американський Комітет пропонує створити „Діловий Союз" для ведення антибольшевицької боротьби з представників КЦАБ-у і МАКЦ-у. До виконавчого органу цього „Ділового Союзу" („Ділова Комісія") мало б увійти по три представники від кожного із зазначених організацій. Коли йдеться про так званий КЦАБ, то тут, очевидно, треба розуміти організацію, створену групами пп. Керенського й Мельгунова після розвалу попереднього КЦАБ-у. Цей новий утвір, якого Американський Комітет Визволення від Большевизму, поречі, не визнав, від самого свого постання провадить запеклу й наклепницьку кампанію проти визвольного руху поневолених неросійських народів СССР і виявляє яскраві російсько-імперіялістичні тенденції. До його складу належать штучно створені організації т. зв. „федералістів", які, як чисто фіктивні, ніякого не репрезентують і провадять лише розкладову роботу серед еміґрації поневолених народів СССР. Отже, своїм складом і своєю діяльністю КЦАВ пп. Керенського й Мельгунова відкидає всяку можливість співпраці з ним представників поневолених неросійських народів СССР. Що стосується МАКЦ-у, то такий зорганізований не був. Це виключає можливість укладання плянів на майбутнє, беручи до уваги організацію, яка не існує.

2. Проєкт „Догоди про Діловий Союз" забезпечує велику перевагу російським організаціям, які були б репрезентовані у запланованій „Діловій Комісії" і через КЦАВ, і через МАКЦ.

3. Треба ствердити, що до цього часу не існують жадні концепції спільної антибольшевицької боротьби, щодо яких поміж еміґраціями поневолених неросійських народів СССР та російською еміґрацією „вже є загальна згода".

4. В „першому пункті „Основних заложень" „Догоди про Діловий Союз" говориться, між іншим, про „безумовне право всіх народів, що заселюють територію Совєтського Союзу, визначити свою долю демократичними засобами після повалення большевизму". Належить ствердити, що цей пункт звучить так, ніби народи нинішнього Совєтського Союзу перед цим, а значить і після революції 1917 р., не використовували свого права вільно порядкувати своєю долею і, за проєктом, могли б його застосувати вперше аж, щонайменше, повною лише в майбутньому, — після повалення большевизму. Тимчасом неросійські народи нинішнього Совєтського Союзу після революції 1917 р. створили демократичним шляхом свої самостійні держави, зокрема свобідно висловленою народною волею була створена самостійна і соборна, народоправна українська держава у вигляді Української Народньої Республіки. Таким способом ці народи визначили свою державно-політичний статут. Другий пункт „Основних заложень" міг би бути інтерпретований так, ніби учасники „Ділового Союзу" мали б зобов'язатися виключити з обсягу своїх зацікавлень і д е й національно-державні проблеми поодиноких народів, що нині поневолені совєтською Москвою; тимчасом саме ці проблеми мають засадниче значення для справи боротьби проти большевизму.

5. Ми вважаємо, що мимо повищих ствердження українці й надалі можуть здійснювати, на базі додержування інтересів української визвольної боротьби, пляни щодо своєї участи в працях Радіостанції „Визволення" та „Інституту вивчення культури й історії СССР", оскільки ці праці не будуть пов'язуватися з проєктами створення „Ділового Союзу" або їм підпорядковувати.

6. В інтересах українсько-національно-державної справи є тісна співпраця українців з американськими антибольшевицькими колами, які ведуть перед у вільному світі щодо підтримки визвольної боротьби поневолених совєтською Москвою народів. Зокрема є доцільна співпраця з Американським Комітетом Визволення від Большевизму, що має на меті підтримувати боротьбу за визволення народів тих держав, які належать нині до складу Совєтського Союзу.

7. Оголошуючи вже тепер цю заяву з причини негайного подання до загального відома згаданих вище листів та проєкту, одночасно зазначаємо, що українські представники подбають про позначення й солідарне узгіднення свого становища з усіма заінтересованими ч и н н и к а м и, зокрема з своїми партнерами в Паризькому Бльоці, існування й дії якого мають першорядне значення для визвольних змагань поневолених народів СССР та для справи успішної антибольшевицької боротьби".

Після вислухання зложеної заяви присутні представники української преси ставили питання, на які відповідали члени Виконавчого Органу Української Національної Ради.

(Укр. Інформ-Бюро)

УСПІШНИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЯРМАРОК У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Місцевий Літературно-Мистецький Клюб влаштував минулої суботи, 10-го квітня, вже п'ятий з черги Літературно-Мистецький Ярмарок, що відбувся з помітним успіхом в залі школи Вашінґтона Ірвінґа. В програмі імпрези взяли участь: квартет — сопран Галина Хамула, альт Іванна Кононів, тенор Волод. Юркевич та бас Роман Левицький, що при акомпаніяменті двох бандур (Левицький і Юркевич) виконали низку пісень, солісти: бас Михайло Ольховий і мецо-сопран Ганна Шерей, що виступали теж в дуеті, скрипаль Володимир Цісик, балерина Рома Прийма, піяністка Дарія Гординська-Каранович та артист Зиновій Осінчук, що відчитав уривок сатеричної поеми Петра Ромена („Еней в Ню Йорку") та Лідія Крушельницька, яка виконувала ролю конферансьє та відчитала гумореску І. Керницького. Солістам і танцюристці акомпанювали на фортепіяні: Леся Вахнянин, Іванна Прийма та Євгенія Чапельська. Публіка, що майже виповнила залю приймала поодиноні точки з великим ентузіязмом, по кілька разів викликуючи артистів на сцену.

БІЛЯ 1,500 ОСІБ ОГЛЯДАЛИ ФІЛЬМИ „ГАЛИЧИНА" І „ГУЦУЛЬЩИНА"

Ню Йорк. — Біля 1500 осіб, в тому багато молоді, оглянули минулої суботи і неділі, 10 і 11 квітня, фільми „Галичина" і „Гуцульщина", що їх висвітлював тут відомий наш громадянин і фільмовий ентузіяст п. Микола Новак з Лос Анджелес, Каліф. Фільми зроблені ще в 1930-их роках в краю і хоч технічно примітивні та далеко не вичерпують тематики, все ж таки мають багато інтересних образів, що справді нагадують Рідний Край тим, що там були й живуть, та дають деяке уявлення про нього тим, що України не бачили.

ДОЛЛЕС У ВАЖЛИВІЙ МІСІЇ В ЛОНДОНІ

Державний секретар відвідує столиці Британії і Франції в справі Індо-Китаю. Називає індо-китайську війну спільною загрозою

ПЕРЕД ВІДЛЕТОМ ДО ЕВРОПИ

„Стрілка годинника невблагано посувається вперед..." — міг собі подумати державний секретар Джан Фостер Доллес, перевіряючи час на своїм ручнім годиннику перед відлетом до Европи у новій важливій місії.

Лондон. — Державний секретар З'єдинених Держав Дж. Ф. Доллес прилетів в неділю до Лондону, привітаний на летовищі міністром закордонних справ Іденом. Доллес заявив журналістам, що „коли тільки є денебудь якась спільна небезпека, то треба говорити про неї у тій повній щирості, яка панує між нами". Хоч Іден тепло й сердечно привітав Доллеса, проте лондонська преса не скриває, що Англія не погоджується з американською пропозицією вже тепер вистосувати до комуністичного Китаю спільну пересторогу перед дальшою комуністичною агресією в Азії. Що таку пересторогу треба зробити, щодо того англійський уряд не має сумніву, але різниться щодо часу, коли треба зробити таку пересторогу. Англія стоїть на становищі, що треба це робити не тепер, а щойно тоді, коли на Женевській конференції покажеться, що неможливо порозумітись з комуністами щодо миру в Кореї й Індо-Китаї. Однак тому, що Англія визнала була вже давно комуністичний Китай, то англійські погляди на умовини, при якими можна помиритись з комуністами в Азії, різняться теж дуже поважно з поглядами американців. На становище англійського уряду безумовно впливає одностайне становище опозиційної Партії Праці, яка рішуче виступає проти того, щоб Англія була вмішана в індо-китайську війну. Індо-китайські комуністи, мовляв, поверегли боротьбу проти Франції під гаслом боротьби проти колоніяльного імперіялізму і тому війна в Індо-Китаї має цілком інший характер, як його мала війна в Кореї. Дж. Ф. Доллес виїде з Лондону до Парижа у вівторок пополудні і буде в Парижі до середи вечором, коли то відлетить назад до ЗДА, щоб тут бути на Великодніх святах. У Франції Доллес — пишуть часописи — матиме подібні труднощі, як в Лондоні, бо Франція віддавна прагне миру в Індо-Китаї і боїться, що така спільна гостра пересторога під адресою комуністичного Китаю радше загострить війну й унеможливить мир. Тому Франція теж хоче виждати до Женевської конференції. — Тим часом за голосами совєтської преси, комуністи задумують вистосувати під адресою ЗДА на Женевській конференції обвинувачення в „агресії" у відношенні до Індо-Китаю й агресивних плянах у відношенні до комуністичного Китаю. Америка, мовляв, шукає тільки нагоди, щоб повести атомову війну проти Китаю, — пише московська „Правда". Подібні думки висловлюють й англійські лейбористи. З оточення державного секретаря рішуче заперечили, наче б в якихнебудь дотеперішніх розмовах на тему Індо-Китаю й перестороги під адресою китайських комуністів згадувалось про можливості атомової війни на азійському суходолі.

„САМОПОМІЧ" ВІДБУЛА 6-тий З'ЇЗД ДЕЛЕГАТІВ

П. Ю. РЕВАЙ ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Ню Йорк. — Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" відбуло тут минулої суботи і неділі, в днях 10 і 11 квітня, в приміщенні Українського Народного Дому свій шостий з черги річний з'їзд делегатів, що закінчився вибором нової Головної Управи, знову з п. Юліяном Ревасм на чолі. У З'їзді, яким проводила Президія в складі: б. сенатор д-р Корнило Троян, голова, п. Ілля Сем'янчук і д-р Волод. Бачинський — заступн. голови, та пп. М. Дякін і Ів. Виннник — секретарі, взяло участь 62 уповноважені до голосування делегати, що заступали дев'ять відділів „Самопомочі". Відділи з дальших місцевостей, як Йонгставн, Акрон, Огайо та деякі інші вирядили неприявність своїх делегатів з уваги на великі кошти подорожі. З'їзд відкрив голова „Самопомочі" п. Ю. Ревай, а із звітів дотеперішньої управи, зокрема: — адв. Р. Гуглевича, д-ра В. Одинського та д-р Ю. Фединського виходив досить імпозантний образ праці „Самопомочі" — головно в суспільно-допомоговій ділянках та в зростаючій організації і розвитку кредитових кооператив. Через саму тільки Головну Управу „Самопомочі" переслано в звітовому році 13,373.53 доляри допомоги для залишенців у Европі готівкою, — крім поважної допомоги харчами, одягами й медикаментами, яку організували Відділи „Самопомочі", переславши її до Европи через ЗУАДК-комітет, Католицький Комітет або через УККомітет. Широко була розгорнена суспільна опіка в поодиноких відділах „Самопомочі", як теж культурно-освітня праця, курси українознавства, організація рідної школи, участь в загально-громадській праці. „Самопоміч" нараховує тепер 20 відділів у 20 різних місцевостях із загальною кількістю членів понад 3,000. Всі відділи є членами УКК та співпрацюють практично з усіми центральними і місцевими організаціями, доказом чого були виголошені або прочитані привіти від усіх центральних організацій, включно з Українським Народним Союзом. Окрему увагу приділено на зборах зорганізованим при „Самопомочі" кредитовим кооперативам, — яких досі є п'ять (Ню Йорк, Шікаго, Філадельфія, Дітройт і Честер), а 6-та в Джерзі Сиіті є вже в кінцевій організаційній стадії. Подібні кредитівки при „Самопомочі" є в організаційній стадії теж у Пасейку, Ню Гейвені, Міннеаполісі та Йонґставні. Існуючі кредитівки мають усіх 2,000 вкладчиків та ощадностей на понад три чверті мільйона долярів. Звіти представників поодиноких відділів „Самопомочі" виявляли велику і багатобічну, пророблену цими відділами працю в поодиноких громадах.

В програмі з'їзду було теж три доповіді: ред. В. Мудрого на тему теперішньої духової кризи та можливостей виходу з неї; проф. І. Паливоди на культурно-освітні теми, інж. О. Гладишовського про суспільну опіку та інж. Раковського про господарські проблеми. До нової Головної Управи „Самопомочі" обрані пп. Ю. Ревай, голова, — ред. В. Мудрий, Ілля Сем'янчук і д-р М. Ценко, заступники голови; Микола Комаринський, секретар, проф. І. Паливода, культ.-осв. референт, д-р Савчак, організ. реф.; інж. О. Гладишовський, суспільн. опіка; д-р Ю. Фединський, прес. референт; Є. Бехметюк, фінансовий реф.; інж. Роман Раковський, госп. референт. — Члени Управи: П. Григорович, А. Бук і проф. Волод. Баранура. — Організаційний Суд: д-р К. Троян, д-р Я. Падох, д-р Волод. Бачинський, д-р В. Одинський і д-р М. Шахнович. Контрольна Комісія: д-р Волод. Калина, проф. І. Моралевич, д-р Ілля Караніїка, Д. Кульчицький та Ст. Максим'як.

СОВЄТСЬКІ МИСТЦІ ПРИБУВАЮТЬ ДО КАНАДИ

Торонто. — Група совєтських концертових артистів прибувають на тритижневе турне до Канади, під час якого об'їдуть більші міста цієї країни. Перший концерт має початися 24 квітня. На чолі цієї групи стоїть бувший директор Большого театру в Москві Александер Солодовніков; скрипаль — Леонід Коган, який здобув нагороду на скрипковім конкурсі в Брюсселі; Павел Серебряков — піяніст; бас Артур Ейзен; Юрий Берг — з державного лотиського театру й опери та танцюристи Софія Головкіна і Леонід Алданов. З ними їдуть ще Вадим Н. Некрасов — перекладач і Галина Максімова акомпаніяторка.

„Красная Зв'єзда" погрожує З'єдиненим Державам

Москва. — Орган червоної армії „Красная Звезда" приніс статтю з гострою атакою на американську „пропаганду гльобальної стратегії". Совєтський військовий часопис підкреслює, що новітні роди зброї позбавляють Америку її давнішого привілею „недоторканости" у майбутній війні. Водночас „Ізвестія" критикують останні промови державного секретаря Доллеса, який, мовляв, хоче перетворити Індо-Китай в нову Корею. Президент Айзенгавер, пише центральний совєтський щоденник, підтримує політику Доллеса. „Ізвестія" запевнюють, наче б комуністичний Китай помагав активно індо-китайським комуністам в їх війні проти „французьких імперіялістів" і з свого боку обвинувачують З'єднені Держави в „агресивних" замірах у відношенні до південного Сходу Азії.

Пакістан і Афганістан радять над конфедерацією

Карачі. — Пакістан. — Появилися вістки про те, що від більше року ведені тайні переговори поміж Пакістаном і сусіднім Афганістаном про тісний політичний союз наближаються до корисного кінця і що передбачується навіть проголошення конфедерації між тими двома державами. Вони обидві є найближчими сусідами СССР, отже найбільш виставлені на совєтську небезпеку. Афганістан має 200,000 війська, але воно погано озброєне. Пакістанська армія вдвоє така сильна і тепер дістане американський військовий виряд. На випадок конфедерації, Афганістан дістав би теж військову допомогу від ЗДА, через Пакістан або безпосередньо.

В СВІТІ

● Ігор Стравінський, найвизначніший сучасний російський композитор, зазнав у Римі прикрої пригоди: його не впустили до Театру Опери, бо не мав на собі вечірнього одягу. Цікаво, що саме в той вечір аванґурдна вибухла в середині театру, де ставили оперу Ганса Вернера Гензе „Бульвар самітности". Публіка так свистала, кричала й тупала ногами, що заглушала музику й спів.

● 1,000,000 підписів мають зібрати в З'єдинених Державах ще перед 26 квітня, себто початком Женевської конференції, — під заявою проти допущення червоного Китаю до Об'єднаних Націй. Займається цим окремий комітет, що його почесним головою є Воррен Остін, попередній представник ЗДА в ОН. З того комітету повідомили, що комуністи перешкоджають тихцем кампанію, щоб перешкодити збиранню підписів.

● У Римі з великою парадою зустрічали транспорт 50 дорогоцінних образів і різьб, що їх німці вивезли були 10 років тому з римських галерій і музеїв.

● За 35,000 долярів продано на ліцитації срібний чайний сервіс, власність Юрія I, короля Англії, що королював від 1714 до 1727 року. Сервіс оздоблений узорами зброї Юрія I і знаходиться у майже бездоганному стані.

● Моряки совєтського китоловного корабля, що об'якорився в порті Кептавн у Південній Африці, заявили, що вони побили всі дотеперішні рекорди у ловлі китів: зловили 3,000 китів і витопили з них 172,500 бочок трану. Південно-африканські китолови піддають під сумнів це твердження, і пригадують, що німецька норвежська експедиція в підарктичних морях мала у висліді 500 бочок трану, і цієї цифри ні один китоловний корабель не перевищив.

● Мохаммед Моссадек, колишній іранський прем'єр, що його військовий суд засудив був на 3 роки в'язниці, зробив відклик до військового апеляційного суду і особисто боронив перед ним свою справу. Він, як звичайно, плакав, твердив, що йому дістися велика кривда і запевняв, що він далі є „легальним прем'єром" Ірану.

● Маршал Тіто виїхав з Юґославії із відвідинами до Греції і Туреччини. З уваги на його особисту безпеку до останньої хвилини тримали цей виїзд у глибокій тайні. Офіційно було проголошено, що Тіто виїде 20 квітня, але насправді він виїхав на 5 днів раніше. Про факт його виїзду, повідомлено пресу щойно тоді, коли воєнний корабель, на покладі якого знаходився юґославський диктатор виплив на відкрите море.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЦЬОГОРІЧНА ПИСАНКА

Тисячі українців можуть ще позбутися скитальчих злиднів, дістатися до З'єдинених Держав і тут почати нове життя. Тисячі можуть ще скріпити наше церковне, народне й культурне життя свіжим набутком, який в інших обставинах та інших країнах міг би знидіти, або й цілковито пропасти для української справи та ідеї. Уже того досить, щоб ми серйозно призадумались над великоднім закликом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в справі цьогорічної Великодньої Писанки.

Ця Писанка призначена на харитативно-допомогові та переселенчі цілі. Всі ми знаємо, що наші рідні, які залишилися в Німеччині чи Австрії, не живуть, а животіють. Їх можна порятувати, користаючи з нового іміграційного закону, який, не зважаючи на його гостроту, таки дає нам можливість спровадити до ЗДА ще кілька тисяч наших скитальців. Пам'ятаймо, що нова переселенча акція не терпить ніякої проволоки. Не попадуть на листу українські скитальці, виповнять її інші національні групи. Хто буде перший, за тим буде право. Тому саме треба нам бути між першими.

Не легковажмо цієї останньої нагоди побільшити та скріпити нашу етнічну групу в Америці. Могли ми спровадити досі десятки тисяч, то чим могли б ми виправдати занедбання ще й цієї нагоди, коли наша спільнота вже збільшилася великим числом свідомого та ідейного нового елементу?

ЗУАДКомітет просить нас у своїй великодній відозві допомогти йому в першу чергу докінчити переселення всіх тих українців, які зареєстровані в секції „3 сі" закону про ДіПі з 1948 року. Останніми місяцями якраз з цієї групи прибуло до ЗДА найбільше українців. Далі просить ЗУАДКомітет допомогти йому полагодити справу переселення українських втікачів згідно з переселенчим законом з 1953 року. Це останнє завдання вимагатиме багато зусиль і великих грошових засобів. Пам'ятаймо, що ми мусимо втримувати власними засобами певні адміністративні апарати, щоб мати змогу діставати допомогу з інших джерел, а та допомога, як знаємо, дуже значна. Наші власні засоби ніколи не вистачали б на цю харитативно-переселенчу акцію, яку тепер веде ЗУАДКомітет. Про це ми іноді забуваємо, коли питаємо, чому ЗУАДКомітет вдержує „коштовну адміністрацію". А воно так є, що нема другої, подібної до ЗУАДКомітету організації, яка була б ведена так ощадно, як наша установа.

Складаючи Писанку як пожертву, призначену для ЗУАДКомітету, стараймося допомогти йому також ашуранциями, потрібними для переселення нових імігрантів. Не допускаймо до того, щоб треба було знов їздити по фармах та просити ашурансів від американців. Для тих кількох тисяч українських скитальців, що їх ще можемо спровадити до Америки, ми самі могли б дати потрібні ашуранси без особливої агітації та труду. Треба тільки доброї волі й охоти щиро допомогти своєму рідному. Від нас залежить, наскільки ще побільшиться наша громада добрим елементом. Тому саме ми всі, включно з нашими організаціями, повинні подбати про ці ашуранси. ЗУАДКомітет може нам цю справу тільки представити і просити підтримки, а вже наш обов'язок цю просьбу виконати.

ЗУАДКомітет пригадує ще з Великоднем, що є багато тих осіб, що дісталися за його посередництвом до Америки, але, не зважаючи на пригадки, таки не звертають своєї заборгованости за кошти переселення. Припускаємо, що є такі, що їм навіть по довшім перебуванні в цій країні тяжко здобутись навіть і на кілька долярів. Та це можуть бути тільки винятки, старі та немічні люди. Мова тут про кого іншого, себто про тих, що заробляли й заробляють, але легковажать собі такий зворот, з якого могли б тепер користати ті нещасливі, що ще перебувають на европейській скитальщині.

Отже згадаймо ЗУАДКомітет під цей Великдень добрим ділом і допоможім йому своїми пожертвами далі продовжувати його харитативно-допомогову та переселенчу акцію.

Заява повна недосказів

У редакційному коментарі „Свободи" з 9-го ц. м. вказано на найважливішу, так би мовити, основну рису останньої декларації Американського Комітету Визволення від Большевизму: з б е р е ж е н н я політичного принципу „непередрішенства". У тому коментарі підкреслено, що Американський Комітет, не змінюючи свого основного підходу до проблеми Сходу Европи й визвольної боротьби поневолених Москвою народів, пропонує тепер тільки іншу форму співпраці між російською і неросійськими еміграціями. Тому висловлено глибокий сумнів, чи зміна формальних рямців співпраці при збереженні тієї самої суті політичного становища А м е р и к а н с ь к о г о Комітету уможливить співпрацю різнонаціональних груп підсовєтської еміграції, як цього бажав би собі Комітет.

Однак поза цією найважливішою і найяскравішою рискою є ще інші моменти в отій декларації Американського Комітету, які заслуговують на увагу. Вони дуже різнородні, але мають те спільне, що всі вони якісь неясні й „недомовлені". Нема ніякого сумніву, що поки Американський Комітет не добився б успіху у своїх нових заходах змонтувати спільний а н т и б о л ь ш е в и ц ь к и й фронт всіх еміграцій, включно з російською, треба буде докладно вияснити ті неясності, тим паче, що деякі з них турбують можливістю прихованої тенденції.

Передусім викликає здивування, чому Американський Комітет проголосив свою декларацію у часописах, як платне оголошення. Адже це — суто політичний акт і вся справа — суто політична. Декларація Американського Комітету не є теж актом аж такої великої історичної ваги, щоб кожне її слово мало своє значення і мусіло бути оголошене. Не було б особливої шкоди від того, коли б часописи лише докладно зреферували декларацію, не поміщуючи — з уваги на місце — повного тексту. Мимохіть насувається думка, що інтенцією *оприлюднення тієї декларації в її повному тексті, хоч би й у формі платного оголошення, було дбати радше про розголос, як про успішну розв'язку поважної проблеми.* Тим часом форма платного оголошення безумовно обнижує вартість такої політичної ениунціяції.

Розголошування нової пропозиції Американського Комітету стоїть у явній суперечності з великою тайною, в якій формувалася за кулісами та нова концепція. За відомими інформаціями, треба ствердити, що найбільш авторитетні чинники неросійських еміграційних організацій не знали про текст того нового пляну і не були запрошені до співпраці над готовленням його. Зате знали про нього російські чинники, отже т і л ь к и російські. Офіційно і формально їх теж не притягали до співпраці над виготовленням нового проєкту, але в Американському Комітеті є особи, які фактично й безперервно вдержують тісний зв'язок між Американським Комітетом і російськими еміґрантами. Вирішування такої справи Американським Комітетом арбітрально і без попереднього тісного порозуміння та співпраці з найбільш у цій справі заінтересованими чинниками еміґраційних організацій, при одночасних неофіційних контактах з російськими еміґрантами, — не створює тієї догідної атмосфери, в якій виключно могла б існувати правильна й творча співпраця. Не створено головної психологічної передумови для успіху нової концепції.

Коли розглядати практично проголошений новий проєкт Американського Комітету, як змонтувати спільний антикомуністичний фронт російських і неросійських еміґраційних організацій, то найважливішим тілом такого фронту була б Ділова Комісія, створена з шести представників — трьох росіян і трьох неросіян. Але тут є одна дуже поважна неясність. В листі адм. Стівенса говориться про дві організації, що постали в ході зусиль А м е р и к а н с ь к о г о К о м і т е т у: КЦАБ і МАКЦ. Перша з них — чисто російська з кількома сфабрикованими й штучно включеними до неї національними „сателітами". Друга, зложена з авторитетних національних о р г а н і з а ц і й, але також з однією російською еміґрантською групою. Американський Комітет вислав свого листа пп. Мельгунову, як голові КЦАБ'у, і грузинському діячеві Гегечкорі, який є головою так званого Паризького Бльоку екзильних національних представництв, але є також в МАКЦ'і. Виринає сумнів: чи тими трьома національними представництвами в Діловій Комісії мали б бути делегати від Паризького Бльоку, про який нема мови в Декларації Американського Комітету, чи від МАКЦ'у? Бо в останньому випадку могла б зайти така можливість, що до Ділової Комісії ввійшли б (від МАКЦ'у) два неросіяни і один росіянин (імовірно, Ніколаєвський), себто, що *у практиці в Діловій Комісії засіли б чотири росіяни і два неросіяни! Очевидно, що це була б парадна „рівності"!* Коли ж трьох делегатів-росіян делегував би КЦАБ, а трьох Паризький Бльок, то чому в новій спільній організації росіян і неросіян мало б забракнути саме тих росіян, які виявили себе найбільш схильними до співпраці з неросіянами і є ще розмірно найбільшими російськими політичними реалістами?! Невідомо теж, чому прийнято принцип такого „паритету" і чому він має засновуватись на цифрі 3? Бо коли б навіть „націонали" мали своїх трьох представників, то чому мають бути позбавлені самостійного представництва, наприклад, північні кавказці, вірмени чи інші народи, якщо до тієї „трійки" мали б увійти напр. українці, білорусини й грузини?!

Далі. У деталях про Ділову Комісію в Повідомленні Американського Комітету сказано, що вона буде створена виключно з „нових" еміґрантів. Чому?! Де, в такому разі, місце, наприклад, для всієї тієї української еміґрації, що прийшла на Захід безпосередньо після окупації Української Народної Республіки московсько - большевицькою армією і що становить по нинішній день в українській громаді по цьому боці залізної завіси авторитетну активну групу!? І чи в такому разі, російську сторону репрезентували б у Діловій Комісії тільки власовці або такі нові еміґранти, як недавно „прославлений" ш п и г у н с ь к о ю аферою Міллер-Хоружний з Національно-Трудового Союзу?!

Ділову Комісію, створену з 6 членів, мав би очолювати репрезентант Американського Комітету, отже американець, який ніби мав би бути вічним медіятором між обома групами. Але в декларації Комітету не сказано, чи його голос був би вирішним і зобов'язував обидві групи навіть тоді, коли б він прихилився до одної сторони у справах, рішуче неприйнятливих для другої сторони. Роля такого голови й арбітра — величезна. Вона зовсім не з'ясована заявою Американського Комітету. Уявім собі, що головою такої Комісії, що його призначить А м е р и к а н с ь к и й Комітет, була б людина — погляди на Схід Европи і методики діяння, наприклад, п. Лайонса?!

Микола Чубатий

Конференція підсовєтських науковців-еміґрантів в ЗДА

(Закінчення)

Конференція відбулася в суботу і неділю, 3-го та 4-го квітня ц.р., в авдиторії Карнегі Ендавмент Фавндейшен, біля будинку Об'єднаних Націй. На конференції було коло 250 слухачів — американців, українців та росіян. Цих останніх було найбільше, хоч відомі провідники росіян в Ню Йорку, які на такі зібрання завжди з'являються в комплеті і беруть участь в дискусіях, цю конференцію збойкотували. „Новое Русское Слово" дотепер не принесло ще звідомлення з тієї конференції.

Перша сесія, присвячена стислим природничим наукам, не могла викликати якихось контроверзій. На цій сесії мали доповіді також два українці — проф. Кубанська та Ветухів; зокрема, доповідь проф. Ветухова стояла на високому науковому рівні.

Натомість більше інтересу ввела пополуднева сесія, присвячена соціяльним наукам і розпочата доповіддю проф. Міщенка на тему „Психіятрія та неврофізіологія в Совєтах". Це не була виключно лікарська доповідь, бо проф. Міщенко дав широку аналізу того соціяльного підложжя, як, напр., голод в Україні, яке сотні тисяч підсовєтських громадян, вязнів імперії, доводить на Україні, вводить в стан божевілля. Становище проф. Міщенка відоме з його переслухань в сенатській комісії у Вашинґтоні.

Географічна доповідь росіянина Таскіна замітна тим, що він ствердив, що за совєтської влади економічно, зокрема, розбудувалася північна частина Совєтського Союзу, себто російська етнічна територія. В дискусії по тій доповіді, як запрошений учасник, промовляв український географ Г. Колодій, який окреслив понурий образ знищення українських географів, зокрема цілої школи батька українських географів, академіка Степана Рудницького, директора Картографічного Інституту в Харкові. Цей виступ не подобався якомусь російському оборонцеві „єдиної неділимої", і він поставив доповідачеві два питання: що це значить українська географія?, а друге — які є на це докази, що українських географів винищили большевики як українців, а не як вчених взагалі? На це друге питання сатирично відповідь дав голова проф. Мозлі, який відповів, що одне відоме, що вони були українці, а щоб ствердити друге, то ми мусіли б мати доступ до актів НКВД. Дальші три доповіді цієї сесії дали українці: проф. Замша — на тему економічних студій в СССР, проф. Гришко — про правничі студії в СССР, а проф. Ковалів — про мовознавчу політику большевиків.

Реферати двох перших доповідачів були прочитані поанглійськи в їх присутності. Обидва доповідачі в українській мові перепросили учасників, що самі не читають своїх доповідей, а краще було б коли їх прочитають знавці англійської мови. Проф. Замша поміж іншими справами заторкнув справу колоніяльної експлуатації України Москвою та української реакції проти цього, відомої під назвою волобуєвщини. Проф. Гришко вказав, що ціле совєтське законодавство — це тільки параван для безправства влади. Коли ж іде про право в Україні, то московський центр в Україні касує навіть цей параван, окреме право УССР.

Проф. Ковалів виголосив свій знаменитий реферат в англійській мові, накреслюючи спочатку стан лінґвістичних студій в Совєтах взагалі і переходячи згодом до брутальної мовної політики в Україні. Він накреслив процес русифікації, засмічування української мови русицизмами та дав образ фізичного винищення провідних представників українського мовознавства. Свою доповідь закінчив проф. Ковалів начерком мовної політики Совєтів серед народів центральної Азії, яка змінялася вже тричі, прямуючи вкінці до заведення на місці арабської первісної азбуки, зміненої латинкою російської азбуки. Доповідь проф. Ковалева викликала велике заінтересування зокрема серед американських слухачів. На другий день проф. Беґґорн, що проводив недільною сесією, в приватній розмові з автором оцих рядків дуже жалів, що не чув доповіді проф. Ковалева, бо хотів би дещо більше знати про цю сторінку совєтської політики.

Найбільше емоцій з природи самої речі викликала третя недільна сесія, присвячена доповідям на тему історії та літературних студій під Совєтами. Ця сесія була одним великим обвинуваченням червоної московської влади доповідачами всіх неросійських народів СССР за її російський шовінізм та винищування культур неросійських народів.

Цю сесію, що нею проводив проф. Беґґорн з Єйльського університету, в і д к р и в прочитаний реферат проф. Оглоблина: „Совєтська Історіографія та академічна свобода". Був це справді знаменитий зразок переміи та нагинання історії Східньої Европи до кожночасної політики Центрального Комітету большевицької партії. Зокрема яскраво доповідач насвітлив дикий наступ російського червоного націоналізму на історичну науку неросійських народів, в першу чергу на історію України. Свою доповідь закінчив проф. Оглоблин знаменною думкою: „В останніх періоді „російська історіографія має поважні досягнення. Але між цими поважними досягненнями Москви та Ленінграду існує справжнє спустошення історичної науки Києва, Мінська, Тифлісу, Еревану, Баку, Ташкенту та інших центрів неросійських республік СССР". Доповідь поставила перед очі американського світу цілу мартирологію у к р а ї н с ь к о г о історичного світу, дармащо була витримана в строго об'єктивній та науковій формі і навіть у противника мусіла викликати визнання наукового об'єктивізму.

У майстерній формі накреслений реферат проф. Одарченка про українську літературу під Совєтами, переплетений численними прикладами перекручування думок, ідеології і навіть самих слів Шевченка, Лесі Українки та інших українських письменників, слухався з глибоким заінтересуванням. В уяві стаї трагічний образ письменників України, винищуваних кривавим терором Москви, як один із понурих образів боротьби свобідної думки з московським насильством над вільним духом.

Доповіді білорусина Адамовича про білоруську літературу в Совєтах, грузина Тсомая, вірменина Говіяна та ідель-уральця Гаміль-Рашіда вповні доповнювали до того образу, що його накреслювали українські доповідачі, зливаючись в одну цілість — в образ системи червоної російської імперії, того варварського політичного твору наших часів і духового зриву десятка народів, поневолених Москвою. Представники народів різних мов, культур і навіть різних вір говорили про те саме і в такий самий спосіб. На цім тлі реферат росіянина Глінки про російську літературу під Совєтами виходив бліде, а його обвинувачення большевиків були неістотні, та неперконливі.

В дискусії, як запрошені бесідники забрали голос ав-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

Ярослав Курдидик

Радіоактивні риби

Остання пропозиція Молотова про допущення СССР до НАТО, яку він мотивував тим, що большевики свою приявністю в НАТО „притуплять його агресивне вістря" і нададуть стопроцентового миролюбного характеру й змісту — викликала у цілому світі гомеричний сміх і послужила за тему для повені різних карикатур.

Це дуже відрадне явище, що пропозиції СССР починають на Заході розглядати на весело, бо досі кожну куртуазійну усмішку „заклиначів вужів" з Кремлю приймали до уваги й розводили над ними дискусії. Нарешті, після гіркого досвіду Захід зрозумів, що краща тактика у відношенні до большевиків — підсміхатися та кепкувати собі, як вбиратися в тогу менторів, чи заходити з ними у поважні розмови і таким робом підбивати їм ціну.

Після бактерійної війни, яку „вели" американці в Кореї і на яку пред'являли червоні „пацифісти" сотні світлин та численні заяви й протоколи, зложені „добровільно" навіть вищими полоненими американськими старшинами (найкраще про методи переводження слідства у цій справі зізнав генерал Дін), прийшла нова хвиля обвинувачень. На цей раз большевики вибрали не комахи, що буцімто розносять бактерії смерти, випродуковані в американських лябораторіях, а грубші речі — рибу!

Отже після вибуху двох останніх водневих бомб на островах Бікіні, большевики, а слідом за ними й всі сателітські держави зняли в радіо й пресі лемент, що, мовляв, з обширу навколо островів Бікіні не лише летить радіоактивний попіл, але й розплилась на всі сторони радіоактивна риба, і що чимало такої риби заплило вже не тільки до берегів Японії та Китаю, а навіть до Владивостока та Камчатки. Комуністичні вчені, які виловили чимало такої риби, твердять, що ЗДА вибухом водневих бомб навмисне розсівають радіоактивний попіл, щоб ним нищити людей, а радіоактивними рибами хочуть вигубити бідне населення Японії, Китаю, Філіппінів, Індонезії і т. д., для якого риба становить головний харчовий продукт.

Коли, однак, приглянутися ближче цьому найновішому большевицькому пропагандивному трюкові, то побачимо, що його придумано з точно означеною метою.

Крім пропагандивного галасу через радіо і пресу, большевики окликали екстремним порядком спеціяльну конференцію, на якій вирішено пустити в рух усе можливе, включно із „всенародним гнівом", щоб припинити черґові вибухи водневих бомб, які американці заповіли на травень ц. р. Пляннуться скликати окрему сесію „жертв, попалених радіоактивним попелом", внести протест до ОН та поставити цю справу, як одну з основних точок на найближчу конференцію в Женеві. А далі спонукати Азійську Конференцію Світового Миру внести протест до Міжнародного Червоного Хреста, до Юнеско, й Оборони Прав Людини.

Очевидно, що всім цим большевики хочуть доказати світові, що ми, мовляв, „миротворці", розпинаємося в обороні невинних жертв „нового капіталістичного варварства". А ЗДА і уряд президента Айзенгавера хочуть зглядити пів світу бактеріями та радіоактивними рибами, щоб другу половину світу, знесилену вже згаданим повище страхіттям — підкорити собі мілітарною силою.

Іван Смолій

БАНДУРА

(Оповідання)

(8)

Тепер видалося їй все миле, спокійне. Забрати б ще тільки звідси ції цяцьки та альбоми. А до кійтів вишивка мертва, чужа. Заховає оті подушечки, зніме рушники... Прибере все по-своєму. Як мило їй, адже це її хата! Дати б квітчасті запони на вікна, лискучі рямці. У неї є повно того, тета Клявдія дарувала пишне, дороге.

Вся днина пішла їй на прибирання. Робила все залопотано, у дивному забутті, оглядала, любувалася змінюю. Не зчулася, як Яро вернувся з роботи, як став у дверях...

Став і не знав, чи заходити. А вона з запоною в руках на стільчику біля вікна. Як побачила його вражене обличчя, зіступила з стільчика на підлогу, переляна наче ворожістю до нього.

— Чому ти це зробила? — запитав він глухо. — Погано було?

— Так, погано.

— А де ж бандура?

Видалося, наче двоє чужих, зовсім чужих людей стоять одне перед одним.

— За коханкою своєю питаєш? — промовила тоді, здивувавшись сама, звідки в неї ці слова. Наче хто інший промовив її устами.

— Льоля! Що ти говориш? — жахнувся він. — Що сталося?

— Що сталося? Нічого не сталося. Тільки коханки твоєї нема. Бачиш, як тривожишся, щоб не сталося з нею чого поганого. Щоб не розбилася.

— Льоля.

— ... Без неї жити не можеш. Без жінки можеш. Можеш кинути її на день, два, на місяць, можеш бути біля неї тижні і не запитати, не поттурбуватися, що з нею. А без тієї коханки жити не можеш. З нею скрізь волочишся. При ній твоє серце. Так іди, бери! Вона там, в наріжній кімнаті. Любуйся нею, пести! Іди!

Він не витримав тоді її погляду, безумного, лячного, схилив голову, ще постояв хвилину і вийшов.

**

Дивно поплило їх життя після цієї розмови. Вони помирилися незабаром і все ніби було гаразд. Вона відкрила йому свою велику таємницю, він виправдував її, розуміючи її вразливість в цьому часі. Тепер радили, плянували, як зустріти прихід дитини. А нишком слідкували одне за одним. Яро був уважливий до неї, ласкавий, як ніколи. А їй видалося, що він уже кимсь самим. Наче якась гра у всьому.

Тепер часто заходила до них стара Коржиха. Вона пробувала розмовляти з вісткою, але не зумівши, сиділа мовчки, і на її добрячому обличчі малювався сум і на очі набігали сльози. Вона прощалася і відходила. Тоді з'являлася Оленка, весела, щебетлива.

— Та й чого сидиш вічно вдома? Ходи, погуляємо!

Вона виманювала Льолю в місто, блукала з нею подовгу вулицями, щебечучи безперервно та розказуючи про товаришок. Льоля слухала, а думкою весь час була деінде.

Він напевно там. У наріжній кімнаті. Вийняв бандуру. Виймає її насамоті. Це вона знає докладно. Вона щоразу робить значки, то стяжки розкине по-своєму, то одяг, а він, виймаючи не помічає цього, зрушує... Криється перед нею. Може лядиться вже навіть і виступ. А може просто з дивної любови до цієї речі? Він там... з нею насамоті. А Оленку прохає, щоб забрала жінку, непотрібну й зайву, щоб не заважала. Між ними — змова. Все — обман і змова.

Вона зупинилася під час одного проходу, ще й не добувши чверть години.

— Мені погано, я вернуся додому.

— Вже додому?

Тепер, по цьому переляку на личку Оленки, вона впевнилася. Змова.

— Піду!

— Я проведу тебе! — попросила Оленка молитовно й сполохано.

— Ні... ти йди, — промовила холодно. — Іди, не трудися для мене. Я піду сама. Будь здорова...

Вона йшла, відчуваючи на собі погляд пригомшеної раптовим розстанням приятельки. Аж за домом пристанула. Тепер! Тепер їй треба швидко, найкоротшою дорогою. Він у наріжній кімнаті, звідки видно вулицю. Побачить її, схопиться. Ні-ні! Треба довкола, через садок подвір'я. Ось забута, заросла диким хмелем фіртка... Звідси в садок... під дім. Можна зайти заднім входом.

Вона скрадалася по бетонових сходах, обережно відчиняла двері і все виразніше чула знайому гру. Він там, як вона сподівалася! Он, уже мабуть пів години пройшло. Він навіть не чує її кроків, ні скрипу дверей, він навіть забув зорити в вікно...

Ось стоїть вона позад нього німа, мертва, стоїть, як прикид...

Він відчув наразі страшну силу її пронизливого погляду, її присутність. Оглянувся, схопився нагально. Бандура зсунулася з його колін, вискользнулася з руки і впала з зойком на підлогу, колишучись ще хвилину незугарно, як вередлива пестуха, позбавлена ніжної ласки...

**

Мамо! Що діється з вами? Я так довго вже стою отут і кличу вас, а ви не чуєте нічого.

Тепер вона почула, тепер побачила. Син стояв перед нею сумний і задуманий, як і вона.

Це той самий. Їх первенець і одинак, що родився серед тиші і у сумну хвилину їх подружнього життя. Аж його перший скрик зламав мертвий спокій їх дому по останній сцені з бандурою. Над ним схилилися разом знову їх голови близько, інтимно. Над малим немовлям, що безпомічно ворушило дрібними ручками і зупиняло на них свої очі. Темні, батькові... Ніби прощаючи вону все, вона стала кликати сина батьковим ім'ям. На його крик сполохувались вони затривожено вночі, разом переживаючи батьківські турботи. Воно винно повинно знову їх серця радісто по самі береги. Здається, не було вже й місця на інші думки.

І тоді нараз вона з'явилася знову. Забута, покинута виділа оце на столі у вітальні. І Яро біля столу. І Оленка десь взялася в них. А вона надійшла з кухні, з малим на руках. Надійшла і зупинилася остовпіла, навіть не вітаючись з Оленкою. Не могла відірвати очей від бандури, а вся наче захолола.

— Льоля! — заговорила Оленка. — Довгенько я не бачила тебе. Гарна ти стала, ще краща як була. Покажи ж ті свої скарби. Який великий уже, який розкішний хлопчина! Дай мені потримати.

І вона спробувала відібрати в Льолі дитину.

Відсунула тоді руку Оленки нетерпляче й рішуче, аж та перестала щебетати. Змова! Знову змова!

— Хто приніс її сюди? — запитала, вказуючи на бандуру.

— Я! — Яро відповідав, намагаючись бути спокійним, навіть усміхненим. І мимоволі наче ховався за сестру, щоб заступила його.

— Льоля! Чому ти така якась дивна? Сувора? — Оленка стала перед нею близько, зазираючи їй в очі з тою непоборною сердечністю, яка колись так очаровувала її. — Яро оце на концерт запрошення має...

— Геть!

Поль Половецький

ДВАНАДЦЯТЬ ЗАГАДОК СФІНКСА

(6)

X. Чи є жидівство стовідсотковими симпатиками, апологетами і героїдами совєтського комунізму і яке їх ставлення до української справи?

У своїй останній праці — „Нова совєтська імперія" — Д. Далін в трьох місцях зупиняється на питанні розлюкування СССР і тричі підкреслює: ні в якому разі! . .

Логіка його виглядає ось так: з розчленуванням російської імперії на сході Европи витвориться вакуум та політичний хаос. Ту порожнечу без жадних зусиль займе Німеччина. Отже — на сто відсотків гарантована масакра решти европейських жидів.

А коли так, то постає питання: чи маємо дорікати жидам, що вони прагнуть до збереження російської імперії? Чи ми, українці, поставлені в аналогічні умовини, не стоїм?

Проте, чи треба доказувати повну абсурдність тих тверджень? Все ж таки, наведений цитат може дати деяку відповідь на питання, чому жиди в світі у великій мірі підтримували совєтський комунізм.

Однак, в міру того, як совєтський комунізм щораз більше набирав властивостей історичного російського імперіалізму, світове жидівство почало змінювати своє відношення до СССР. А далі почало відсахуватися від нього. І ось, на конгресі рабинів - консерватистів Америки й Канади, що відбувся в Клівленді у червні 1952 року, президент тієї асоціяції рабин Давидсон заявив: „Комунізм є не тільки нашим ідеологічним ворогом, він є також загрозою для нашого існування, якою був нацизм".

Після цих слів, зрозуміло є постава судді, Кавфмана і прокурора Сейпола (обидва жиди) на процесі Розенбергів.

Але духовний провідник жидівства, доктор Сільвер, стоїть на невиразних, а може й протилежних позиціях.

Таким чином маємо наочний доказ розкладу світового жидівства. Воно сьогодні стоїть перед дилемою: як ставитись до комунізму? . . Трудна для них дилема! . . Але так чи інакше вона мусить бути розв'язана. До того часу, поки ця дилема не буде розв'язана, Америка не зможе вести ефективно ані гарячої, ані холодної війни з Совєтами.

XI. Як виглядає на ділі політика визволення Американського Комітету Визволення від большевизму?

Якщо останнє твердження про жидівську дилему вірне то як же тоді виглядатиме діяльність так званого приватнього Американського Комітету Визволення від большевизму, який підтримується і фінансується іншою приватною інституцією, так званою асоціяцією „Приятелів Борців за свободу Росії", що складається — в більшості своїй з жидів, народжених в Росії?

Цю загадку сфінкса не тяжко розгадати, якщо ми щиро й прямо відповімо на питання: як уявляє собі визволення народів Росії від большевизму цей Комітет? Реальність це — чи лише "Pie in the sky when you die", як говориться в американській приказці. Чи не єдей Комітет з громобійною назвою лише додатковою інституцією до Комітету психологічної війни?

Як йтиме це визволення, на яке ми так чекаємо, найкраще з'ясував бувший голова цього Комітету, контрадмірал Керк, на соборі протестантської церкви Америки у вересні 1952 року. Дамо йому слово:

„Мусимо бути приготовані жити в стані холодної війни довгий період — п'ять, п'ятнадцять, можливо п'ятдесят років, і мусимо бути послідовні в нашому далекосяжному погляді. В міру того, як маси Совєтського Союзу ставатимуть освіченими, вони бажатимуть свободи. І всередині Совєтського Союзу відбуватиметься дуже важливий процес пристосування".

Як бачимо, адмірал Керк визволення розуміє так: п'ять, п'ятнадцять, а може й п'ятдесят років триватиме холодна війна. За цей час маси Совєтського Союзу стануть культурнішими, забажають свободи . . . і тоді вони скажуть, Малєнкову, чи його майбутньому наступникові: „Ей ви, дядечку, ми вже виросли . . . і хочемо свободи. Чи не пішли б ви собі геть, а ми виберемо собі іншого? . . — А він їм і відповість: „Сейча-а-а-ас!" — І визволення буде здійснене фактом по Керковому глаголу.

А як уявляє собі визволення теперішній голова Комітету — контрадмірал Стівенс? Чи є які зміни в оцінці проблеми Сходу Европи? Нема і не може бути! Щойно видані мемуари Стівенса — під назвою "Russian Assignment" — документальний доказ цього твердження. Ось заключний акорд з епілогу цих мемуарів: „Смуток і журба охопили мене, коли я від'їхав з Росії. Все ж я знаю і певен, що як світло наступає після нічної темряви, так і життя, створене в порядному суспільстві і утримуване примусово владою, врешті знищить ту владу".

Дай Боже нашому теляті вовка з'їсти! — все, що можна сказати з приводу такого „визволення".

Роблю розюме:

До того часу, поки на чолі Комітету Визволення не буде стояти людина з розумінням проблем Східної Европи, діяльність цієї важливої інституції не матиме жадної політичної ваги. Народи Сходу Европи вже тепер більш освічені і політично більше вишколені, ніж то уявляють собі панове Керк та Стівенс, і вони бажають не фігурової свободи, а дійсної, повної свободи, національно - державної незалежности, в наданні якої нам, українцям, заперечують. Та не тільки заперечують, як підкреслив Гол Дрейпер, редактор тижневика „Labor Action", а піддають під сумнів і дискредитують легітимність українських національних аспірацій. І от за це Гол Дрейпер кидає ось такі стріли олімпійського громовержця на ту горезвісну асоціяцію „Приятелів Борців за свободу Росії": „Це не тільки божевілля, це не тільки дурість, це не тільки частково політичне і соціяльне банкрутство всієї асоціяції — це також інтелектуальне і моральне загнивання кожного себе в підтримку тієї асоціяції". (Labor Action, March 31, 1952).

(Закінчення буде)

ПАМ'ЯТКОВІ МАРКИ: В РОКОВИНИ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

У другій половині минулого року висилала Канцелярія Українського Конгресового Комітету Америки на адреси 37,000 українських громадян листи - заклики в справі вплачування Національного Датку до Українського Народного Фонду, долучаючи до письма Пам'яткові Марки, проєкту мистця Петра Холодного, виданої для відзначення XX Роковин Великого Голоду в Україні.

В цьому письмі Українського Конгресового Комітету вияснено, на що призначені грошові засоби, що будуть придбані з вплат за них. А саме: на кошти видання поважної, документальної публікації в англійській мові про зорганізований і безпощадно проведений комуністичною Москвою Великий Голод в Україні в 1932 і 1933 роках та загалом про московсько - комуністичне народовбивство в Україні за весь час тривання московської окупації. В цьому письмі була також інформація: використати ці марки для освідомлення широкого американського загалу. Тобто: висилати їх чи в окремих листах, чи наліплюючи — побіч урядових поштових марок — на письмах і листах до американських громадян і таким шляхом зазнайомлювати їх про ті страхіття, що їх зазнала Українська Земля під володінням московсько - комуністичної диктатури.

Який відгомін цієї „маркової акції" Українського Конгресового Комітету?

Уже в перших днях після висилання цих марок почали приходити до Канцелярії Українського Конгресового Комітету, вірніше до Українського Народного Фонду, вплати від громадян за ці, отримані ними пам'яткові марки. Ці вплати приходять невпинно й далі. Це свідчить про те, що загал українського громадянства зрозумів глибоку інтенцію Українського Конгресового Комітету й поставився позитивно до його акції: шляхом розповсюднення цих пам'яткових марок поширити правду про Україну й боротьбу українського народу, а з придбаних — з вплат за ці марки — грошових засобів створити фонд на покриття коштів видання документальної публікації в англійській мові, що сповнить подвійне завдання: стане довічним пам'ятником жертвам московсько - комуністичного терору в Україні, ширитиме тепер і в майбутньому правду про Україну й виявить світові — в документах — справжнє обличчя комуністичної Москви, виявить йому загрозу, яка йде на нього від неї.

Разом із вплатами — громадяни присилають Українському Конгресовому Комітетові й листи, виявляючи в них свої міркування у зв'язку з цією акцією. В цих листах пишуть (цитуємо з декількох) ось що:

„При цьому пересилаю $1 — за значки, що символічно зображують Великий Голод в Україні.

Щасти Вам, Боже, щоб успішно провести усвідомлюючу акцію на Американській Землі та, хоч трохи, прислужитися до визволення поневоленої Матері — України! о. Д. Т."

„Посилаю 1 дол. за надіслані марки. Дуже дякую. Добре, що такі речі видаються — хай коле в очі всіх, кого треба. Успіху в праці! П. М."

„Посилаю один (1) доляр за прислані мені значки. Рівнож прошу зробити маленьке роз'яснення через наші часописи, як їх використовувати: чи можна їх вживати (наклеювати) на листи побіч звичайного американського значка? Я думаю, що це буде також інформація, бо наші листи ідуть в усі кінці світу. І. Т." (Очевидно, що такий спосіб є дозволений і дуже важливий — УКК).

„Пересилаю 5 (п'ять) долярів, які належить за прислані мені значки і спеціяльну пожертву на кошти видання матеріялів про винищування українського народу червоною Москвою. М. Ш."

„Син мій, на якого адресу прийшов від Вас лист з 25 шт. наліпок — Голод на Україні — стоїть тепер на Кореї, як вояк. За нього пересилаю в прилозі належність $1 — за ці наліпки.

Одначе, як філателіст і колекціонер, потребую ще додаткових, цілий аркуш тих же наліпок — прохаю тому й мені також переслати. М. В."

Беруймовно, ці Пам'яткові Марки мають значення також для філателістів і колекціонерів. Тому можна висилати їх також до знайомих американських філателістів, чи їхніх товариств і таким шляхом поширювати правду про Україну.

„При цьому листі за тих 25 значків, що Ви їх прислали, я сам засилаю $1 — я буду пробувати і ті значки використати . . . Бо я відчуваю і пригадую Великий Голод на милій Україні . . . С. Ш."

І, врешті, ще один лист:

„Дякую за 25 значків, котрі ми отримали. Залучуємо чек на $5 — і просимо прислати інших 100 значків. Це знаменита нагода розширити інформацію між американською публікою про страшний голод, який большевики викликали на Україні і мільйони українського народу виголодували на смерть. За визволення України і вільний світ! П. і Е. Л."

У цих кількох — із цілої низки, що приходять щоденно — листах, віддзеркалюється ставлення української спільноти до цієї акції Українського Конгресового Комітету, виявляється апробата тієї акції нашим громадянством та його повне зрозуміння, що вислані Пам'яткові Марки треба використати для великої та актуальної справи: ширення правди про Україну!

Во ця справа — це не тільки завдання Українського Конгресового Комітету.

Це — завдання усіх українців у вільному світі!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ютика, Н. Й.

Шевченківське Свято.

Дня 21 березня в залі „Грейс Чорч" місцевий відділ УКК улаштував вечір, присвячений пам'яті Тараса Шевченка. Вечір розпочався співом „Заповіту" муз. Вербицького, що його проспівав місцевий хор „Трембіта". Після святочної доповіді, яку прочитав о. Савка, на сцену вийшла артистка Київської Державної Опери Галина Колодуб-Тимочко, появу якої присутні зустріли рясними оплесками — видно було, що артистку вже тут знають. „Ой одна я, одна", почала свою першу пісню співачка, „Ой три шляхи" — співала артистка другу пісню теж музики Лисенка, і Стеценка „Плавай, плавай лебедонько". Слухачі не хотіли розстатися з артисткою і примусили її на закінчення свого виступу проспівати ще „Колискову" муз. Шурата. Далі п. Ірина Запаранюк прочитала вірш Щербака: „Думи" і по цьому виступив відомий баритон Львівської Опери Лев Рейнарович. Всі три пісні муз. Лисенка, а саме: арію Остапа з опери „Тарас Бульба", „Гетьмани, гетьмани" та „Ой Дніпре мій, Дніпре" артист виконав дуже гарно. І присутні ще раз, і ще раз викликали артиста, аж поки він не проспівав на закінчення свого виступу ще одної пісні теж муз. Лисенка: „Безмежнеє поле". Співак скінчив і світло на сцені погасло. Аж чуємо десь далеко співається пісня. Вслухуємось і пізнаємо, що то співається Шевченкова „Тополя", а на сцені починає сяювати і ми вже тепер ясно бачимо коло тополі дівчину, а' також ясно чуємо виконувану жіночим ансамблем пісню. Враз пісня обривається, а дівчина запитує: „Хто ж викохав таку гнучку в полі погибати?" І понеслись зі сцени слова Шевченкової поеми, так прекрасно передані п. Любовію Бохан-Тодор. Інсценізацію організувала п. Олена Кодишевська. Повною несподіванкою був виступ п. Оксани Ленець-Тарнавської, що виконала на скрипці: „Українську думку", муз. Безкоровайного, „Чабарачку", муз. Людкевича та „Андалюзійську романсу", муз. Сарасата. Чудовий тон і бездоганна техніка зараз же звернули увагу всіх присутніх. Щодо хорових точок, проспівалих на цьому концерті хором „Трембіта", то особливо гарно хором разом з артистом п. Рейнаровичем була виконана: „Сонце заходить" муз. Роздольського та блискуче передана пісня муз. Колесси „Якби мені черевики". Саме ця пісня знайшла шлях до слухачів і вони захоплено дякували за неї хорові. На закінчення концерту хор проспівав бадьорий марш муз. Китастого: „Вставай народе". Хором керувала п. Олена Кодишевська, а при фортепіяні протягом усього концерту був магістр Зиновій Савицький. Приходиться дуже жалкувати, що на так гарно обставленому нашими мистецькими силами концерті, зовсім ми не бачили американців, а слід було запросити, бо було чим „козирнувати". Дохід з концерту, за ухвалою управи місцевого відділу УКК, пересилається до Наукового Т-ва ім. Тараса Шевченка.

О Ч.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Конференція підсовєтських науковців-емігрантів в ЗДА

(Закінчення зі стор. 2)

тор цих рядків, проф. Решетар, проф. Станкевич (білорусин), д-р Кей (грузин) та росіянин Домгер. Проф. Чубатий з'ясував тематику, якою тепер займята совєтська історіографія. На цю тематику складаються; антиамериканська пропаганда, доказування, що стара київська держава Руси-України це була національна російська держава і вкінці оправдування колоніяльного панування Росії над азійськими народами. Ці три теми — це доказ як совєтська історіографія нині сліпо поставлена на услуги політики партії та совєтської влади. Антиісторична теза про стару одну російську націю — це вершок фальшування історії, це поворот до ідеї „єдинаго русскаго народу" з 19-го століття укриваної під назвою совєтського народу. Прийняття тих фальшивих, псевдонаукових тез за офіційні тези Центрального Комітету Партії ставить всіх українських істориків під моральний та фізичний терор МВД.

Проф. Решетар, збираючи провідну думку всіх референтів про історію та літературу неросійських народів під Совєтами, ствердив, що ця політика російського націоналізму була уплянована на Конгресі Комуністичної Партії 1934 і була накреслена самим Сталіном ще кілька років скорше, ніж цей зросійщений грузин сам проголосив, що для СССР найбільшою небезпекою є свободолюбні рухи неросійських народів.

Закінчуючи звідомлення з цієї, все таки оригінальної, наукової конференції, слід ствердити, що вона була доказом відваги членів Організаційного Комітету, між ними також українських, взятися за це підприємство. Ми були свідомі, що на кожнім кроці може нас зустрінути несподіванка, тому чуйність була диктатом нашого поступування. Коли нині у нас так багато говориться про потребу добути доступ до американських університетів, до американської науки, так сильно поставленої під впливи росіян, то не вистачає тільки говорити про потребу здобуття для нас американських наукових кол; їх треба йти здобувати при кожній можливості та серед усіх обставин, такгодовною науковою співпрацею. На думку автора цієї статті, ця імпреза зі становища інтересів української справи була імпрезою вповні вдалою і нами наміченy ціль вона вповні осягнула. Попереше, перед американським та російським світом ми виступили з поважним гуртом правдиво вчених з усіх ділянок людського знання, що сильно піднесло авторитет української культури в очах американців і навіть противників росіян. Подруге, ми дістали поле, щоб ясно та безкомпромісово виложити наші українські самостійницькі погляди, оперті на найтвердішій базі, бо на базі науки. Всі українські доповіді, не відходячи від серйозного трактування теми з науковою сторони, зберегли на сто відсотків українську національну лінію та національну гідність.

Чи політично ця конференція була корисною для української справи? На мою думку — так. Американський Комітет для Визволення від Большевизму мав нагоду переконатися, що українська наука, хоч іншими науковими методами, говорить тою самою мовою, що й українські політичні кола. АКВБ мав нагоду пересвідчитися, що всі українці солідарно стоять за одну справу — Самостійну Українську Державу; східні українці та західні, православні та католики.

Американський Комітет для Визволення від Большевизму, ініціюючи цю наукову конференцію, обіцяв, що всі доповіді цієї конференції, як теж дискусії, будуть опубліковані в окремій книзі. Ми віримо, що це станеться і що автори матимуть при публікації своїх доповідей таку саму академічну свободу, якою втішалися під час самої конференції. Немає сумніву, що така публікація стане поважним вкладом Америки в розуміння справи визвольної боротьби неросійських народів СССР.

(Кінець)

3 поїздки до Маямі

В половині місяця лютого залишаю я із моєю родиною місто Рачестер, Н. Й., серед тяжкої зими — сніговій і холоду, і від'їжджаємо автом на двотижневий відпочинок до країни вічної весни і зелені — Фларида. По трьох днях нашої повільної їзди на південь, завважуємо, що клімат стає що раз тепліший, як і рівночасно рослинність є зовсім відмінна від „нашої". По дорозі зустрічаємо цілі ліси дивних, неначе сиві діди з волохатими бородами, дерев, з дивним віттям, неначе коноплинне клоччя. Щораз ближче до країни бананів і помаранч подибуємо чудові сади низьких дерев, а на них звисають густо цілі сотні сочистих помаранч і в соняшнім сяйві виглядають неначе розкішні, мережано - барвистий килим.

Пригадується мені осінній сад у моїм далекім, але близькім і дорогім серцю мойому, селі на Зах. Україні.

По 4-ох днях гарної і цікавої нашої подорожі в'їжджаємо, серед високих розложистих прекрасних своєю зеленню пальм, до міста Маямі. Очам не хочеться вірити, коли глянемо на зелені дерева, на чудові городи, повні різно - кольорових квітів, і в тому самому часі, коли у Рачестері мій дім, мій город усе ще вкриті білою скатертю снігу. В повітрі несеться гарний спів дивних пташок, що звеселяють усміхнені лиця прохожих і заносять Творцеві — подяку за так величний Його твір. Гаряч дошкулює нам, бо ми не є відповідно одягнені до оцих соняшних променів.

Поспішаємо до гостинниці, властителями якої є наші люди, українці. Заїжджаємо змучені, однак причаровані красою цієї природи. Починаємо гуторити із своїми господарями. Мене цікавить українське національне життя в Маямі. Довідуюся, що українців є коло 300 родин, однак ледве 25-30 родин держиться коло своєї церкви, хоч її самої не мають. Оця скромна українська спільнота має свойого сталого священика вже 6 місяців і щонеділі відбуваються Богослуження. При церкві є також зорганізоване наше жіноцтво, у своєму Сестрицтві.

Тому, що завтра неділя, постановляємо йти на Службу Божу. Несподівано ранком взявся дуже сильний дощ, однак ми рішаємо їхати до церкви. Довший час не можемо віднайти цієї церковці, і нічого дивного, бо наше число вказує на звичайний собі будинок. Входимо, і в очах наших появляються сльози, коли бачимо священика в ризах у стіп святого Кивота в оцій бідній кімнаті. Жаль стискає серце, що в цьому місті краси й добробуту Ти, Боже, замешкав в такім убогім місці. Пригадала я собі, коли то 44 р. тому ми, перші іміґранти, поселилися в місті Рачестер, і тоді нас кільканадцять родин взялося до купівлі Храму Божого, до будови школи, щоб дати змогу майбутньому поколінню молитися за край їхніх батьків і дідів, за новоприбрану Батьківщину, вчитися історії наших давніх предків, плекати любов до землі своїх батьків з вірою, що прийде і там, за морем на Україні, час панування Бога і час Волі для народу. По Сл. Божій, запізнаємося з дуже приємним о. парахом, якому громада в м. Маямі, в великій мірі завдячує свій розвиток. Він зумів з горсткою вірних Богові і Народові чесних людей, взяти обов'язок будови церкви в м. Маямі.

Я вірю, що в скорому часі українці м. Маямі збудують пам'ятник Богові, а нам усім туристам, з усіх закутин нашої дорогої України, що опинилися поза її межами, відвідувачам Маямі, місто вічної весни, дадуть змогу зайти до рідної церкви, щоб у стіп Спасителя і Його Богоматері занести свої молитви за справедливий мир у Божім світі, та за Волю для нашої страждаючої Церкви і українського народу.

Параня Росоловська

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ЗУАДК

У статті „ЗУАДК — на письменників" у ч. 64 „Свободи" з 3 квітня ц. р. закралася помилка щодо дати, до якої треба присилати драматичні твори на розписаний конкурс. У тій статті сказано помилково: „твори треба присилати найдалі до 15 квітня", а має бути „до 15 жовтня".

● **ЗДА значно випередили** СССР в продукції водневої бомби, як це виявилося під час недавньої експльозії на Тихому океані.

● **Єкатерину Фурчеву** призначено на першого секретаря комуністичної організації міста Москви на місце Івана Капітанова, призначеного на першого секретаря КПСС Московської области. Кілька тижнів тому Марію Ковриґіну, що була заступником міністра охорони здоров'я, призначено міністром здоров'я. Вона є єдиною жінкою в уряді Маленкова. Фурчева і Ковриґіна — члени Центрального Комітету Всесоюзної Ком. Партії.

● **Франтішек Зайчек**, чех, дістав на суді в містечку Усті в північній Чехії, засуд смерти, а 10 інших підсудних в'язничні кари від 11 років до досмертя, за шпигунство і саботаж, — проголосило радіо з Праги. Всі вони були залізничниками.

● **Економічна й Соціяльна** Рада Об'єднаних Націй окремою резолюцією позбавила прав „дорадника" — Міжнародну Демократичну Федерацію Жінок, що є замаскованою комуністичною організацією. Юґославський делеґат признав, що ця організація стоїть „під диктатом Москви". Голова цієї Федерації, Дора Ґрейс із Лондону, вертається до Англії. — В ЗДА не дозволили їй виїздити поза межі Мангеттену в Ню Йорку.

● **Під час буревію зі снігом**, що бушував на просторі від Невади до Нової Англії, загинуло 22 особи. В деяких стейтах випав сніг на 23 цалі. Одночасно в Тексасі термометер показував 92 ступні Фаренгайта.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Четвертьрічні збори 117 відділу, „Запорожська Січ", відбудуться в суботу, 17. квітня, в год. 8-ій веч., в домівці 33 Е. 7-а вул., II. в Ню Йорку. Присутність всіх членів відділу обов'язкова. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, фін. секр.

АКРОН, О. — Повідомляється всіх членів Б-ва Соші. св. Духа відд. 295, що збори згаданого відд. відбудуться внеділю, 18. квітня в церковній залі, о год. 1:30 попол. Пожаданим є явитися на зборах, на яких буде справа конвенційних проєктів. На зборах принимаємо членів до У. Н. Союзу. — О. Зепко, предс.; П. Кулик, кас.; В. Пулк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Сестрицтво Преч. Діви Марії відд. 112, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го квітня, в церковній залі при College Ave & West 7th St., після третьої і четвертої Служби Божої. Присутність всіх членів обов'язкова головно для вплати залеглостей. — А. М. Купер, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Б-во св. Николая відд. 127 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го квітня в церковній залі при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Сл. Божій. Урядники полагоджують також справи і в четверту неділю в згаданім часі і залі. Суспендовані члени як заплатять, будуть прийняті наново. Просимо зголошувати своїх знакомих в члени до нашого відділу і УНСоюзу. — І. Вула, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата відд. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го квітня, о год. 2 попол., в церковній залі. Проситься всіх членів явитися на збори, бо є важні справи. Проситься приєднувати нових членів до нашого відділу й УНСоюзу. — В. Колодинський, предс.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; В. Гречух, рек. секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 17. квітня, о год. 7-ій веч., в У. Н. Домі 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 3260. Подвійна небезпека

MANY LEFT THE PADDOCK TO FIGHT IN THE ARENA. SOME, RONDAR AMONG THEM, RETURNED. OTHERS DIED. THEN THE SPEAR-HAFT TOUCHED TARZAN.

A HUSH FELL OVER THE CROWD AS TARZAN STEPPED INTO AN EMPTY ARENA. "THOOS PROTECT HIM!" JAN MUTTERED. "AYE!" SECONDED RONDAR.

AS TARZAN GAZED ABOUT WONDERING WHO OR WHAT WOULD BE HIS OPPONENT, A LOW DOOR OPENED. TWO LIONS BOUNDED INTO THE ENCLOSURE.

Багато хто залишили огорожу, щоб змагатися на арені. Деякі, між ними Рондар, повернулися. Інші згинули. Тоді держак списа доторкнувся Тарзана.

Тиша запанувала між юрбою, коли Тарзан виступив на порожню арену. — Нехай Тус охороняє його! — прошептала Джен. — Так!, — додав Рондар.

Тарзан пильно розглянувся, хто або що може бути його противником, і в ту мить низькі двері відчинилися і два леви стрибнули в огорожу.